

Udover knive omfatter stk. 1 andre farlige genstande, herunder bl.a. syle, stemmejern og mejslers samt genstande, der som følge af deres konstruktion er egnede til at anvendes til beskadigelse af andre.

Forbuddet brydes imidlertid af reglen i stk. 2, hvorefter besiddelsen kan være lovlig som følge af knivens/genstandens art, besidderens behov og omstændighederne. Som eksempel nævnes i forarbejderne bl.a., at besiddelse af en forskærerkniv eller lignende kan være berettiget i forbindelse med en picnic, mens besiddelse af en overlevelseskniv ikke er berettiget i en sådan situation. Besiddelse af kniv under en koncert eller teaterforestilling eller en politisk demonstration anses ikke for beføjet, idet dette er fremmed for formålet med deltagelsen i sådanne arrangementer.

Ifølge forarbejderne kan mindre sammenfoldelige lommeknive kun anses for omfattet af forbuddet i stk. 1, hvis der er specielle omstændigheder, der godtgør en nærliggende risiko for, at kniven vil blive anvendt som våben.

Endvidere følger det af lovens § 2, at bl.a. springtilletter og springknive ikke må overlades til personer under 21 år eller sælges.

Sanktionerne

Den, som forsætligt eller uagtsomt overtræder §§ 1-2, skal idømmes bøder eller fængsel i højst 6 måneder, jf. lovens § 4, stk. 1. Ved mindre strafværdige overtrædelser idømmes ikke strafansvar.

Hvis overtrædelserne er grove, idømmes fængsel i højst 1 år, jf. § 4, stk. 2.

Den forhøjede strafferamme i § 4, stk. 2, der alene har fængsel i strafferammen, blev indført ved en lovændring i 2000. Ifølge forarbejderne omfatter bestemmelsen bl.a. besiddelse af særligt farlige genstande eller besiddelse af farlige genstande i en sammenhæng, hvor der foreligger særlig fare for, at genstanden kommer i anvendelse ved forbrydelser mod liv eller helbred. Også besiddelse af store mængder farlige genstande kan bedømmes som en grov overtrædelse. Det samme gælder overtrædelse af salgsforbuddet, f.eks. ved overladelse i større omfang eller af særligt farlige genstande, eller ved annoncering eller salg til en kreds af yngre personer.

Som det fremgår, sondres der i Sverige mellem grove overtrædelser og normalt tilfælde,

mens mindre strafværdige overtrædelser er straf-fri.

I normalt tilfælde idømmes bøder.

Udgangspunktet er her en "penningbøte" på ca. 1.200 kr., når der ikke har foreligget nogen nærliggende risiko for anvendelse af kniven.

Hvis en kniv besiddes på offentlig plads under omstændigheder, hvor der kan opstå ballade, og hvor der er fare for, at kniven kommer til anvendelse, er udgangspunktet 50 eller 60 dagbøder (størrelsen afhænger af den dømtes indkomst).

Dette følger af en dom fra 1997, hvor den svenske højesteret udtalte, at straffen for overtrædelse af forbuddet mod at besidde kniv i situationer, hvor der er særlig risiko for ballade mellem forsamlede mennesker og for, at kniven kommer til anvendelse, normalt bør fastsættes til 50 eller 60 dagbøder. I den konkrete sag blev straffen dog under hensyn til, at tiltalte netop var fyldt 15 år, fastsat til 40 dagbøder á 30 kr.

I en anden højesteretssag fra 1998, hvor en ung mand af en bekendt på offentlig plads blev overladt en butterflykniv til besigtigelse i nogle få sekunder, blev straffen fastsat til en "penningbøte" på 1.200 kr.

Rigsadvokaten i Sverige har i øvrigt oplyst, at man ikke umiddelbart har kendskab til sager, hvor besiddelse af kniv er straffet med frihedsstraf.

Kontrol

Ifølge den svenske politilovs § 19, stk. 2, kan en politimand kropsvisitere i den udstrækning det er nødvendigt for at søge efter våben eller andre farlige genstande, som er egnede til at anvendes ved forbrydelser mod liv eller helbred, hvis der er grund til at antage, at genstanden kan indtages i henhold til straffeloven.

Det er efter det oplyste en forudsætning for at foretage forebyggende visitation i henhold til denne bestemmelse, at der foreligger en situation, hvor risikoen for voldshandlinger, der involverer våben, erfaringsmæssigt er stor. Konfrontationer mellem rivaliserende ungdomsgrupper eller visse ungdomsstævner, hvor vold er almindeligt, er typiske situationer.

Politiloven indeholder endvidere i § 23 hjemmel til at kropsvisitere personer, der opholder sig på et sted, hvor der af særlige grunde anses at foreligge alvorlig risiko for forbrydelser, som indebærer alvorlig fare for liv eller helbred eller